

VASÁR NAP

EGYHÁZTÁRSADALMI KÉPES CSALÁDI LAP.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
TÓTHFALUSI JÓZSEF,
ev. ref. lelkész.
TÁRS SZERKESZTŐ:
PAÁL GUSZTÁV,
ev. ref. koll. tanár.

KIADJA:
Az Erdélyi Ref. Egyházkerület
„Egyházi Ertekezlete“

Szerkesztőség és kiadóhivatal
hová a lapba szánt kéziratok
— reklamációk és —
előfizetési pénzek küldendők
— Maros-Vásárhely, —
Szentgyörgy-utca 9. szám.
— ev. ref. lelkészi lakás. —

Megjelenik:
minden vasárnap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egy évre . 4 kor. Negyedévre 1 kor.
Fél évre . 2 kor. Egy szám ára 10 fill

Felhívás előfizetésre.

Az év utolsó negyedére új előfizetést nyitunk s felkérjük olvasóinkat, hogy lapunk pontos és rendes szétküldhetése érdekében úgy a hátralékos díjakat, mint az utolsó évnegyedre szóló előfizetési díjat mielőbb beküldeni szíveskedjenek.

A „Vasárnap“ előfizetési díja egész évre 4 korona, félévre 2 korona, negyedévre 1 kor.

Miért legyünk hivek a református keresztyén Egyházhoz?

A jó Isten azt akarja most is, hogy az emberek üdvözljenek, úgy életükben, mint haláluk után boldogok legyenek. Ezért küldötte el szent fiát az Úr Jézus Krisztust, hogy az ő tudománya által, melyet a szentírásból ismertünk meg, mindenki előtt kijelentse isteni parancsát s akarát és megmutassa azt az utat, melyen haladva, bizonyosak legyünk üdvösségünk felől. Ámde a jó Isten egy feltételhez kötötte az ő kegyelmét. Ugyanis csak akkor nyerhetünk üdvösséget, ha az Úr Jézus Krisztust követjük, rendeléseit hiven megtartjuk és teljes lélekkel ragaszkodunk hozzá, mint Megváltó urunkhoz. Hogy e feltételnek megfelelhessünk, az Úr alapított a földön anyaszentegyházat, a mely megtanít valamennyiünket arra, hogy miképpen lehetünk jó keresztyének,

Krisztus igaz követői s ezáltal Istennek fiai. A református keresztyén anyaszentegyház az Úr Jézus Krisztus rendelése folytán tanítja mindazokat az isteni dolgokat és igazságokat, melyeket a jó Isten a mi boldogságunkra az Idvezítő Jézus Krisztus által kijelentett.

Ezeket tudva mi a mi kötelességünk tehát? Az, hogy ragaszkodjunk az Úr Krisztus igaz egyházához, a református Keresztyén Anyaszentegyházhoz s azért legyünk hivek Egyházunkhoz mindhalálig, mert ez az egyház, a keresztyén vallást úgy tanítja, a mint azt az Úr Jézus Krisztus és az apostolok tanították, vagyis a mint az a Bibliában előadatik; ennél fogva a mi egyházunk tökéletesen megmutatja az utat, melyen az Úr Jézust követhetjük, mely a mi üdvünkhez és boldogságunkhoz vezet.

De ezek mellett még azért is kötelességünk református egyházunkhoz ragaszkodni, mert Magyarországon ez az egyedüli szinmagyar és leghazafiasabb egyház, melynek a vallásért folytatott küzdelmei, egyuttal a nemzeti szabadság harcai voltak.

Legyünk azért mindenkor hűséges és állhatatos tagjai református keresztyén anyaszentegyházunknak és életünk utján kísérenni fog Isten áldása, halálunk után pedig — hisszük, — hogy részesei leszünk az Úr Jézus Krisztus által szerzett örök üdvösségnek.

Hitvallás.

Irta: Kozma Andor.

Nem tagadom, mért tagadnám:

Kálvinista az én fajtám!
Erős, bátor tekintetű,
Magyar szavú, magyar hitű.

Biz a' lehet: nyakunk vastag, —
Ez a jele a makacsnak.
So'se bánjuk, — makacsságunk
Az a mi hü magyarságunk!

Ha csúfolnak, ám csak tessék:
Nagy hibánk a szögletesség.
Hadd legyen úgy, — nekünk így jó,
Nem simulunk mint a kigyó.

S halljuk azt, hogy az is bajunk
Hogy tulságig okoskodunk
Dehogy baj ez! Eszünk éle
Elleninket így veré le.

S zokon veszik tőlünk folyvást,
Hogy nagyon szeretjük egymást.
Szeressük csak annál hübben —
S nagyok leszünk e nagy bűnben!

Szidjanak csak, szóljanak csak
Ránk sok átkot szórjanak csak,
Minden kemény ütés után
Tömörebbek leszünk csupán!

A ki már-már elfeledte,
Hogy milyen pap keresztelte,
A ki köztünk léha, gyatra,
Így jut az is öntudatra.

S most kivallja s szeme ragyog:
Kálvinista magyar vagyok!
A magyar jog örök mécsit.
Fajtánk ragyogtatta Bécsig!

A mi ösapáink voltak,
A kik, ha a hitért haltak,
Dicső mártirjai lettek
Az egész magyar nemzetnek.

A mi fajtánk az a fajta,
Mely még térdet so'se hajta
Az idegen önkény előtt,
De mutatott dacos erőt.

A mi népünk az a nép itt,
Mely mikor egyházat épít,
Nem csupán a hitért fárad, —
A honnak is emel várat.

Mig egyházunk mind le nem dül,
Mig csak egy zsoltárunk csendül
Addig — verje bármily vihar —
Nem veszett el, él a magyar!

Kálvinista, ki nem érez
Ragaszkodást ős hitéhez,
Ki közömbös, nyegle, hamis —
Hütelén a honához is.

Kálvinista magyar hitem
Minden tanát vallom s hiszem,
S ebbe' látom főigazát:
Imádj Istent, szeress hazát!

Az elveszettek megmentése.

— Négy cikk. —

IV.

Hogy vajjon a kicsapongás avagy az iszákosság vészthozóbb-e az embere? azt mi most nem vitatjuk. Annyi azonban bizonyos, hogy az iszákosság pusztításait könnyebb kimutatni és korlátozni. A szeszes ital nem természeti, hanem ipartermék s feltalálása az emberiség őskorába esik, s azon idő óta ismeretes a lealázó hatása is (Móz. 9, 20. és köv. v). Az emberek rég tudják nemcsak azt, hogy „a bor megvidámitja az embernek szivét“ (Zsolt. 104, 15.), hanem azt is, hogy „a bor csufolóvá térszen és a részegítő ital háborgóvá és valaki abban gyönyörködik, nem lérszen bölcs!“ (Pdbk. 20.) Valamint azt is, hogy a kik rabjaivá lettek, nem lehetnek nélküle. „Mikor vernének engemet azt mondom: Nekem nem fáj! Mikor taszigáltak: nem érzettem! Mihelyt felkelek, elmegyek ismét megkeresem azt“ (Pdbk. 23, 35). Mint orvosság (I. Tim. 5, 23. „gyakori betegeskedéseire való tekintettel, élj kevés borral“) vagy mint élvezeti cikk bizonyos alkalmakkal megengedhető és a miként az „új bor“ a menyország örömeinek jelképe (Márk 14, 25.) és az urvacsorai kehely a mennyei örömök előízlelését jelzi: de azért az Úr és az apostolai arra intenek, hogy „meg ne nehezédjék a szivünk a dobzódás és részegség miatt“ (Luk. 21, 34). „Ne részegedjünk le bortól, melyben kicsapongás vagyon“ (Ef. 5. 18). Az iszákosságot a Szentírás határozottan olyannak mondja, mely Isten országából kizár (I. Kor. 6 10; Gal. 5, 21.). A borital azon dolgok közé tartozik, a melyről a keresztyénnek le kell mondanania, ha valamely atyánkfia abban „megütközik, megbotránkozik“.

Ez intések súlyát, fontosságát még növeli az a körülmény, hogy a bort ma már nem igen szokják vízzel vegyíteni. mint a régiek, sőt az erős bornál még erősebb szeszes italt tudnak készíteni, a mit elhirtelenkedve és botorul „életvizének“ (aqua vitae) neveztek el, holott inkább „emberirtónak“ nevezhetnők.

Mióta a pálinka közélvezeti cikké lett, az iszákosság romboló hatása sokkal szembetűnőbbé vált. A statisztika adatai szerint a bűntények és kihágások jórészt mámoros állapotban követik el, és a kórházak és tébolydák szánandó lakóinak tekintélyes része is az iszákosokból kerül ki. S vegyük csak még hozzá, hogy mennyi inséget, nyomort, házi békétlenséget okoz a szesz ital; hány embert gyöngít el testileg és lelkileg s tesz munkaképtelenné! Micsoda veszteség ez a társadalomra, s mily szégyen és nyomoruság forrása ez az illetőkre nézve?!

Viszont gondoljuk meg, hogy a szesz italoktól való tartózkodás által kevesbitjük gondjainkat és meghosszabbítjuk életünket. Az életbiztosító társulatok az önmegtartóztatóktól kedvezőbb föltételek alatt fogadják el a biztosítást, ami azt bizonyítja, hogy hosszabb életűek az iszákosoknál. A felebaráti szeretet kötelességünké teszi, ha látjuk egy atyánkfíát elmerülni a mértékletlenségbe, hogy ez öngyilkosságban meggátoljuk s félretéssük vele a habzó pohárt. S megkérdezhetjük a felsőbbiséget, hogy nem jobb lenne-e a „veszélyes örömök“ előtt ajtót zárni, mikor a gyengék nem képesek a kísértésnek ellentállani. Megkérdezhetjük önmagunkat is, hogy a gyengéknek való példaadásból ne hozzuk-e meg az áldozatot, hogy a szesz italról lemondjunk? „Tartozunk pedig mi, kik erősek vagyunk azzal, hogy az erőtelenek gyöngeségeit hordozzuk és ne a magunk tetszésére legyünk.“

A teendőkre nézve nem vagyunk tudatlanságban. Az északi országok jó tanulságot nyújtanak. A norvégok 1845-ben hozták meg a mértékletességi törvényeket (továbfejlesztették 1871 és 1894-ben), a svédek 1855-ben és a finnek valamivel később, melynek következtében ez országokban a pálinkafogyasztás egyharmadnyira szállt alá a nélkül, hogy a sör- és borfogyasztás emelkedett volna. Ez eredményt pedig azáltal érték el, hogy a fogyasztási adót fölemelték s így a szesz italokat megdrágították; a kimérési időt korlátozták (szombat estétől hétfő reggelig alárusítani egy cseppet sem szabad); végül megkevesbitették a kimérési helyek számát, pl. Norvégiában a falukon és a városok egy harmad részében — köztük a 30,000 lakossal bíró Stavengerben — nem lehet pálinkát kapni. Ez utóbbi intézkedést „gothenburgi rendszernek“ nevezik, mert e városban vitték először keresztül, hogy az ily veszélyes árucikket nem engedik a magánnyereszkedés zsákmányául. E törvényrendeleteken kívül figyelemreméltó eredmény köszönhető az önkéntes önmegtartóztatás elvének is. Norvégiában a múlt század 30-as és 40-es éveiben indult meg a mértékletességi mozgalom a pálinkáról való lemondással, a 80-as és 90-es években pedig minden szesz italról. Jelenleg a mértékletességi egyletnek 170,000 tagja van, az egész lakosság 8 százaléka. Svédországban, Finnlandban, Dániában, Angliában, Amerikában

stb. mindinkább növekvő serege van a mértékletességi ügynek.

A mértékletességi egyesületek között a diakonia rokonszenvére legméltóbb a svájci református eredetű „kék kereszt“. Részint mivel tagjai a mértékletességi ügyről józanabban beszélnek egyebeknél s különbséget tesznek a destillált és az erjedés által nyert italok közt, amazoktól teljes önmegtartóztatást követelnek, emezek mérsékelt élvezetét megengedik, de maguk lemondanak róla. Részint pedig mivel e mentő munkájuk teljesen a keresztyén szereteten alapszik. A „kék kereszt“ egyesület tagjainak 1899-ben egész Európában 23 ezer) egyharmadrésze mentő munkát folytat az iszákosok között.

Az iszákosok megmentésére nem elégséges a gyülekezeti összejövetel, hanem föltétlenül szükség van oly intézetek föllállítására, a melyekben a kísértések ellen biztos oltalmat találhatnak, megszokják a munkát, a rendes életet s megtanulják ezek áldását többre becsülni az alkohol nyújtotta pillanatnyi élvezetnél. A legrégebbi ily intézet, a lintorfi (Düsseldorf mellett) „Férfimenház“, 1851-ben alapította a duisburgi Fliednerféle diakonisszaintézet, később az intelligens osztályból való iszákosok számára is állított föl külön menházat. 1898-ban Németországon 15 ily intézet volt, s köztük egy a nők számára, melyet Luugstras Bertha alapított Bonnban. 1900-ban a törvényhozás kimondotta, hogy az iszákosokat gyámság alá lehet helyezni és gyógyítás végett intézetbe kell küldeni. Angliában 1896-ban 11 menház volt, közülük 9 a nők számára, szomorú jeleként annak, hogy az angol nők mennyire rabjai az alkoholizmusnak. Amerikában a legrégebbi menház 1877-ben nyílt meg Bostonban és 1887-ben már 30 volt. A skandináv országokban is állítottak föl ilyeneket.

A gyógyítás átlagos eredménye megegyez azzal, a mit Heldring a bukott nőkről mond: egy harmadrészüket megmentetik, a másik harmadrészüket ingadozik, a harmadik harmadrészüket visszaesik. Némely menház azonban felerészben kigyógyítja őket. De mindenesetre attól függ legtöbb, hogy mily viszonyok közé jut az illető ismét. A hol mindenki poharaz, nehéz megállni a kigyógyultnak, hogy ismét meg ne fogja poharat. Ezért hangzik az intézetekből a jóindulatu emberekhez folyton a kérés és intés, hogy önmegtartóztatók legyenek és a társadalomhoz, hogy kevesbitse a mámorító italokhoz való juthatás alkalmát, hogy így minél kevesebben jöhessenek kísértésbe.

Vége köv.

Kiki ahoz képest a mint vett kegyelmi ajándékot, egymás számára szolgáljon azzal, mint jó sáfárai Isten különféle kegyelmének; ha valaki beszél, beszéljen Isten ígéje szerint, ha valaki szolgál, szolgáljon azon erő szerint melyet ad az Isten, hogy mindenben dicsőítsék a Jézus Krisztus által. I Pét. 4, 10, 11.

Isten igéje.

A betegek barátja.

ELSŐ RÉSZ.

Bibliai történetek.

I.

Ó-Testamentum.

9.

Béth-Él.

Bizonyára az Úr van e helyen és én nem tudtam. I. Móz. 28, 16.

Jákob, Izsák ifjabbik fia, — a mint azt az előzőkben is láttuk — édes anyja tanácsát követve, elnyerte édes atyjának áldását, a mivel reászolgált Ézsauinak haragjára. De minden bűnt büntetés követ. Így történt most is. Jákobnak menekülnie kellett bátyja haragja elől, s szívében fájdalommal, szomorkodva kellett elhagynia a szülői házat, hogy édes anyja rokonnál menedéket találjon.

Már első napi útja sem volt szerencsés. A naplemente, meglepte még mielőtt valamely vendégszerető sátorban éjjeli szállást találhatott volna. Ezen felül kietlen kösziklás helyen vezetett át útja. Itt lepte meg az éjszaka. Egy kődarabot keresett, hogy feje alá támaszul tegye, a mire felső ruháját párnául feltette. Leheveredett. Mialatt az égbolt búcsusugarai alámerültek a végtelennek tetsző szürkességben, pihentető álom szendergése szállt Jákob szemeire.

. . . És álmódott. Csodálatos álomlátás volt ez. Egy égis erő lajtorját látott, a melyen Isten angyalai jártak fel és le és hallotta az ő atyja Istenének szavát: „ezt a földet, a melyen fekszel, neked adom és a te magzatodnak . . . a kikben megáldatnak a föld minden nemzetségei.”

Jákob pedig felébredvén álmából, monda: „Ez a hely Béth-Él (Istennek háza), az Úr van e helyen és nem tudtam.”

Mindnyájan tudjuk, hogy Isten mindenütt jelen van. De életünk útján hány rögös vagy sivár pusztaságon járunk és nem jút eszünkbe, hogy Isten ott van velünk s örömben, bajban ő a mi segedelmünk és vigaszunk. Emeljük fel szemeinket az égre. Bizony most is leszállnak Isten angyalai, hogy minket felkeressenek s tőlünk távozva az Úrnak megjelenés bajainkat, nyomoruságainkat, habár mi nem látjuk és nem halljuk őket. Eljönnek a templomba, hajlékainkba, elkísérnek munkánkhoz s az Úr nevében élesztik reményünket, edzik akaraterőnket, táplálják szívünket, láthatatlan kezükkel letörlik omló veritékünket, vagy éppen könnyeinket. Minden hely egy-egy Béth-Él, Isten háza, a hol egy Jákob található.

— — — — —
Kedves beteg testvérem! Sohase éreztél volna egyéb bajaid és terheid elmúltán, hogy egy láthatatlan

kéz vette le rólad nyomoruságodat? Magadat megalázva sohase sóhajtottál így: „Megpróbáltatásaim elmúltak. Bizonyára az Úr volt velem és én nem tudtam!”

Kegyesség útja.

Viszaemlékezés.

Tizenöt éves voltam. Egy napon falunk egész lázban égett, egy század katonának kellett rajta keresztülvonulnia. Én is kora reggel keltem fel és nagy sietve végeztem el az udvaron levő teendőimet. Már szabadnak gondoltam magamat, midőn atyám egy zacskó babot adott át azzal, hogy menjek ki a szántóra és ültessem azt el. Mi sem jöhetett volna alkalmatlanabb időben! Dacosan indultam el hazulról! Alig értem a szántóföldre, máris hallottam messziről a katonazenét. Erre hirtelen felkaptam a zacskót és a szántó végében egy nagy kő allatt egy kis gödröt ástam és bele szórva a zacskó tartalmát, régi helyére visszahelyeztem azt. Aztán pedig keresztül kasul vágatva siettem a katonák után csak hogy lássam őket. De mindannak dacára, hogy most már ki volt elégitve, még sem éreztem jól magamat. Nem is tudom miért, de egész nap csak a babra gondoltam és vajjon mit fog majd atyám szólni, ha hazajövök. Ő pedig nem is késett, hanem első kérdése az volt, vajjon elültetted-e a babot. Én azt mondtam „igen”, de ez hazugság volt, hanem ő nem gyanakodott „Különös”, — szolt atyám egy idő múlva — a bab még mindig nem kelt ki, te pedig ugye jól ültetted azt el? „Igen atyám” „Nos, akkor valószínűleg a mag volt rossz”, szolt ő egész nyugodtan. És ezután már teljes biztonságban gondoltam magamat, azt hittem, no most már egyszer s mindenkorra vége van e kellemetlen dolgoknak. Hanem atyám egykét hét múlva végig menve a szántón, a nagy kő körül egy gyönyörű zöldbab koszorut pillantott meg. Erre azután világos lett előtte minden, és én sem térhettem többé ki előtte, hanem sirva vallottam be neki mindent és bocsánatot kértem tőle. Ő megbocsátott és nemsokára el is felejtette ezen tetteimet. De én sohsem felejtettem el azt a babot, melyet a kő alatt oly jól elrejtve tudtam, és a mely mégis napfényre jött.

„Gondoljátok meg”, — így szolt az Úr — hogy a ti bűnötöknek büntetése reátok következik. IV. Móz. 32, 23. A ti bűnötök megtatál titeket. Lelkiismeretek felébred. Vannak dolgok, melyről nem szívesen hallotok, melyek kellemetlenül érintenek. Talán el is akarjátok ezt a hangot fojtani, de az újból és újból meg-megszólal. Másokat megcsalhattok önmagatokat és Isten nem és csak kevesen vannak, akik teljes életük folyamán el tudták volna bűneiket rejteni, lelkiismeretüknek hallgatást parancsolni. A halál azonban minden álarcot leránt és az örökkévalóságban, Isten trónja előtt ott találjátok majd bűneiteket hogy vádoljanak. Óh és azért: Fuss és tartsd meg a te életedet”.

Jézus Máriánál és Márthánál.

A szentírás több helyen emlékezik meg a két nővéréről, azoknak példás életéről s egymáshoz és testvérük a Lázárhoz való nagy szeretetükről. Mártha volt a fiatalabb s ő kiválóan a háztartás gondos vezetésével volt elfoglalva. Azokkal a hol nagyobb, hol kisebb, sőt egészen apró cseprő teendőkkal, a melyek minden asszony munkásságát igénybe veszik s a melyek ezerféle ágabogaikkal kifárasztják a mi szorgoskodó asszonyainkat is. Ki tagadná, hogy szép

is: „a ki a Jézus lábainál ülven, hallgatja vala az ő beszédeit“ s a kiről éppen azért mondja Jézus Krisztus: „ő a jobb részt választotta.“

Vegyük elé szent könyvünket a Bibliát s olvassuk el a Lukács evang. 10. részének 38. s következő verseit és vessük szivünkbe az abban foglaltakat.

Hányan vannak közülünk férfiak, nők egyformán, a kik csupán a földieknek szentelik életüket, minden munkásságukat, de a lelkiekről megfeledkeznek. Az ilyenek éjjel nappal veritékeznek, futnak, fáradoznak, de arra egyáltalán nem gondolnak, hogy vallásos

feladat, magasztos teendő és szent fáradozás a munkás, gondos nő, önfeláldozó munkája a családjáért. Ilyen munkás, gondos, önfeláldozó, fáradhatlan nő volt Mártha, a kiről a Lukács ev. 10. rész 40 versében azt olvassuk, hogy: „foglalatos volt a szüntelen való szolgálatban.“ Azonban jegyezzük meg, hogy a jó gazdasszonykodás még nem tökéletes ékessége a nőnek. Ezenfelül a vallásosság, a hitbuzgóság teszi széppé igazán a nő életét. De nemcsak a nőét, a férfiét is; szóval édes mindnyájunkét. Előttünk Mária

kötelességeiknek eleget tesznek. Pedig! . . . Hát kimondom egyenesen és nyíltan, hogy ezek csalódnak. Előbb-utóbb befogják látni, hogy hiábavaló dolgokért törték magukat. Ki vitte magával a síron túlra is földi javait, vagy csak egy szemernyit is abból, a miért itt szorgoskodott? Ellenben az, a ki vallásos volt, a ki a templomot gyakorolta, olvasta a szentírást s szivébe véste Isten igéjét az — megnyerte itt e földön lelke nyugalalmát, a halál után az örök életet. Bizonyára az ilyen a jobb részt választotta!

Zilai Sámuel naplója 1794-ből.

Kiadja: Szász Béla.

(Vége)

17. Ettünk az idén legelőbb új fejes káposztát
 23. Egy fő káposztát tíz xron vettünk.
 24. Az úrvacsoráját új buza kenyérré kihirdették.
 27. Kiszekereztünk Ernyébe tiszt. Simon János uramhoz, ahol egy Kováts László nevű nemes ember keresztelőbe hívott. Kereszteltetett Sámuel nevű fia.
 Másnap délre hazajöttünk, amikor estve nyolc óra után mondotta a (feleségem), hogy valami rezzenést érzett jobb felől.

Szeptember.

1. Eret vágattunk.
 2-ik reggel elkezdtem a magyar históriát¹⁴⁾ publice a kollégyomban.
 4. Estve 8 óra után esett a legbizonyosabb megmozdulás jobb részről.
 10. Volt a dislocatio a kollégyomban, amikor a tisztelt vice-kurátor Szilágyi József ur fia, Károly a maga kamarájából, (melyet kikért volt báró Bánfi urfi, rendelésünk szerint kimozdulni nem akart, ezt mondván: „*meglátja ő, ki megyen be a házba.*” Elég az, hogy így igazított a dolog, hogy egyiknek is a kívánt kamara meg nem adatott.
 15. Törvény olvastatott a kollégyumban t. Cs.¹⁵⁾ ur által.
 20. Játszodtatott a kollégyomban a Gályarab, vagy Újmódi Gonosztévő nevű tragoedia.¹⁶⁾
 21. Vákációt adtak szüretre, minthogy ebben az esztendőben a szőlő elébb elkészült, mint másszor.
 Ugyanazon nap voltunk Ernyébe.
 22. Megdőglött az egyik madár.
 27. Elbucsuzék tőlem gróf Betlen Imre urfi s még csak meg sem köszöné, hogy félesztendőig, egy héten négy órán görögre tanítottam privátim, annyival inkább egy fillért sem fizetett érte.
 24. Ma Sz. Mihály napja! Eddig annyi új bort szállítottak be a városba, hogy csak a városi házaknál 6 ezerre ment vedrinek száma a consciriptió szerint, a mint hallottam.

Október.

3. Szüret volt a Bodon-hegyben,
 6. az Unumalban és Kis-hegyben,
 8. Nagy-hegyben,
 10. a Trébelyben. Itt a szőlő a legkevesebbet eresztett, mert elrothadott és száradt volt.
 16. A fa árába percipiáltam fl. 18, dn. 44, mely tartozik 1792-re, és ugyanazon esztendőre fizetetlen maradok fl. h. 29 dn 49.

¹⁴⁾ Zilai Sámuel a klasszika-irodalom és történelem tanára volt.

¹⁵⁾ Csernátoni Sámuel rektor-professor.

¹⁶⁾ Ime nem juliusban játszottak utoljára iskola-drámát a kollégyomban, Szász B. 1784-i iskola-dráma. Irodalomtört. Közl. XV. 4.

Ugyanazon nap kezdtük számoltatni bibliotékarius Szabó Andrást, és Székely Mártont helyébe békítettük. Tartott a könyvek számbavétele 17-dik délutántól fvgva 25 estig.

November.

11. Ez a Sz. Márton-napi sokadalom igen száraz időben esik, de csőtörtökre virradólag esőzni, havazni kezde.

16. Temettetett Dabótzai István, aki sokáig czéhmestere volt a csizmadiáknak. Ennek koporsójára tetetett fel legelőbb az az angliusi fekete posztóból készített koporsótakaró, melyet a csizmadia céh oly véggel csináltatott, hogy ezután azon társaságbeliek ne vesztegessenek mint eddig, a koporsó behuzatra.

Igen bölcs, hasznos gondolat.

18. Érkezett a vásárhelyi papoknak és professzoroknak szóló egy levél, melyen jelentik, hogy thesaurarius tanár Bánfi Farkas ur ő Excellentiája meghalt Kolozsvárott 13 Novembris és temettetik 7 Decembris s kértetik az idevaló clérus, hogy valamelyik itt Vásárhelyt ugyanazon napon elpredikálja.

25. Eret vágattunk.

December.

7. Elpredikáltatta báró Bánfi Farkas ur ő Excellentiáját tiszt Borosnyai Simeon uram. Textus Esterből: „Igy léssen annak a férfinak dolga, a kinek a király tisztességet kíván. Eléhozta az applicatiumban, hogy József császár előtt nagy kedvességben volt ugyanarra, hogy midőn ő felsége Erdélyben járt, sokszor ebédre hizatván, maga mellé ültette s a térdire tévéen kezét, így szólt: „*En Bánfim.*” Meghalt életének 71-ik, hivataljának 41-ik esztendejében.“

10. Kezdtük a cenzurát. Tartott két nap. Csak a classisok állottak fel.

4. Fizetésemben kivettem a perceptor úrtól erre az esztendőre a 2-dik angáriát.¹⁷⁾

„Eredj el és te is aképpen cselekedjél“, e szavakkal végezte be az Úr Jézus az irgalmas samaritánusról mondott példázatát. E szavaival nyomatékosan fejezte ki, hogy az Ő vallása gyakorlati természetű.

A keresztyén vallás Isten végtelen szeretetének nagy tényén alapszik. A mi feladatunk pedig az, hogy az Isteni szeretet e nagy ténye által felkeltett hitünket életelünkkel tegyük és cselekedeteinkben megmutassuk. „Valaki hallja éntőlem e beszédeket és azokat cselekszi, hasonlítom azt a bölcs emberhez, ki házát a kösziklán építette“, mondotta a mi Urunk.

¹⁷⁾ Itt végződik a napló, mely egy Hochweiser-féle n. szebeni kalendáriumba íródott. A naptár a Seyk-család írásai közül került hozzám Vass István úr utján. Tulajdonosa ifj. Biás István.

Egyháztársadalmi élet.

Az országos ref. lelkeszi kongresszusról. Ide s tova két hete is van már, hogy a ref. lelkeszek országos kongresszusa véget ért, de a felmerült nagy horderejű eszmék és igazságok hullámverései még mindig mozgatják társadalmi életünk tespedő vizeit. Mi csak örömmel fejezzük ki e felett, mert azt látjuk, hogy a ref. lelkeszi kar önmagában, a maga szegénységében, lekicsinyelt voltában is eszmények szolgálatában áll s lelkének mélysége nagy gondolatok, magasztos célok bölcsője. Az egyházi javak szekularizációjának szükségét hirdető erőteljes elnöki székfoglaló, az ennek nyomában keletkezett eszme csere, az 1848. XXI t.-cz. bátor követelése és az egyháztársadalmi élet fellendítésére való készség s elhatározások: jelek és bizonyságok a felől, hogy az ország lelkeszi kara népmentő, honboldogító s egyházépítő hivatásának magaslatán áll.

Ám támadjon ellene a klerikalizmus minden csufondárossága, a hatalmasok gunyja, kicsinylése, azért az országos ref. lelkeszi egyesület csak haladjon tovább a megkezdett uton előre!

Az egyházkerületi egyházi értekezlet közgyűléséhez. Egy éve már, hogy az akkor tartott közgyűlésen kétségeinket legyőzve, egymást buzdítva, lelkesítve elváltunk azzal a fogadással, hogy egy esztendő leforgása alatt számottevő munkásság eredményével fogjuk megörvendeztetni egymást s erősíteni az anyaszentegyházat. Az esztendő eltelőben. A mit testvér laptársunkban az Erdélyi Protestáns Lapban olvassuk november 9 én közgyűlés lesz. Jó előre kérjük a vidéki értekezletek elnökségeit, hogy munkálkodásuk anyagát s beszámolóikat az egyházkerületi értekezlet elnökségéhez mielőbb küldjék be, hogy a szükséges jelentést egy legközelebről tartandó központi választmányi ülés elé, szintén elkészíthessék.

H i r e k.

Olvasd a bibliát!

Luk. ev. 10. 15—17.

Életünk nagy Mestere, mennyei Megváltónk ez igékben tárta fel a legfőbb törvényt: „Szeressed a te uradat Istenedet teljes szivedből, teljes lelkedből, és minden erődből és teljes elmédből; és a te felebarátodat, mint magadat.“ Megfelel a kérdésre kicsoda s egyúttal, hogy mi a mi kötelességünk felebarátaink iránt?

Aranymondás: Én vagyok az életnek ama kenyere; a ki én hozzám jó, semmiképen meg nem éhezik és a ki hiszen én bennem, meg nem szomjazik. Ján. 6. 35

Oktató jegyzetek.

Szeretet. Nincsen áldottabb, boldogítóbb, szentebb tulajdonság, és érzés az emberben, mint milyen a szeretet Ez: „a lélek gyümölcse“ (Gal. V. 22.) „Több a tudománynál és a hitnél“ (I. Kor. XIII. 2.) „A tökéletesség kötele“ (Kol. III. 13.) „Erős miut a halál, kemény mint a koporsó“ (Ép. VIII. 6.) „Mindeneket el fedez, min-

deneket hiszen, mindeneket remél, mindeneket eltűr és soha el nem fogy“ (I. Kor. XIII. 8.) Istennek ereje az emberben mely az égis magasztal fel minket!

Isten iránt való szeretet. A szeretet egész hevével csüngjetelek, ama legfőbb parancsolat szerint legfelső sorban — Istene. Ó Atyánk! Gyermeki alázattal és bizalommal forduljatok hozzá mindig bármi történjék veletek. Tárjátok fel sziveiteket előtte s csak az ő gyönyörűséges utain, haladjatok előre. Ő kísér s irgalmassággal áldja életünket. Szeressétek Istent!

Felebaráti szeretet. De szeressétek felebarátaitokat is! Oh, ha én most az angyalok nyelvén tudnék beszélni, hogy meghódít-sam sziveiteket e szent indulat számára! Így csak kérni tudlak ismét, ismét csak kérni: szeressétek felebarátaitokat! De nem elpuhult meddő érzelmekkel, hanem tetterős önfeláldozással. Nézzetek szét magatok körül, mindenfelé láthatjátok, hogy mily nagy szükség vár, az igaz evangéliumi, felebaráti szeretetre. Nem egy könnyű gördül alá, melyet ti, vagy közöttetek valaki felszáríthat s nem egy sovárgó vágy semmisül meg, melyet betölteni hatalmatakban állhat . . .

— **Zilah ünnepe.** A zilahi ref. testvéreink hármassal ünnepet ültek e hó 21-én és a következő napokban. Ekkor avatták fel a kollegium új díszes épületét s az impozáns szép új templomot és tartotta meg értekezletét az erdélyi református tanáregyesület. Ez ünnepségen jelen volt szeretett főpásztorunk Dr. Bartok György ömértósága vezetése mellett a kolozsvári theologiai tanári testület, egyházkerületünk vezéremberei közül igen sokan s a testvér kollegiumok kiküldöttei. Vajha nemcsak külső hatásában, de hódító-evangéliumi erejében is emlékezetes maradna zilahi hiveinkre s az egybegyültek minden egyes tagjára ezen ünnepnek igen sok nevezetes mozzanata.

— **Az új kolozsvári lelkesz.** A legközelebbi vasárnap folyamán töltötte be a kolozsvári ref. egyházköz-ség magyar utcai lelkeszi állását. A pályázók közül Barabás Samu magyar-láposi lelkesz társunkat hívta el e szép állásra Isten rendelése s a hivek többsége. Örvendünk e választásnak, mert Barabás Samu a komoly munkának embere volt mindig s Kolozsvárt pedig ugyancsak sok munka vár reá.

— **Arany János ünnep Nagyszalontán.** A nagyszalontai Arany-egyesület kezdeményezésére szép ünnepélyt rendezett a magyar nemzet Nagyszalontán, Arany János legujabb szobrának leleplezése alkalmából. Az ünnep méltó volt a nagy költőköz, kinek emléke költészetének bájával s magyarosságával mélyen nyúlik be nemzetünk megszentelt hagyományába. Nemzeti multunk szeretete s a fajához való ragaszkodás rajzoltatták meg vele költői világának tipikus magyar alakjait. Senki jobban nem ismerte nemzetünknek ezer éven át leszűrődött alaptermészetét, komoly méltóságát, tréfás humorát, sirva-vigadását. A nagyszalontai Arany-Egyesület elnöke Széll Kálmán ref. esperes, a ki egyébiránt a nagy Arany János veje az ünnepély rendezése s az Arany-kultusz terjesztése körül szerzett érdemeiül méltán talál országos elismerésre.

— **Mi a „Vasárnap“ célja?** A „Vasárnap“ célja az, hogy legyen a mi olvasni tudó és olvasni szerető magyar és első sorban erdélyi református magyar véreinknek komoly irányu, egészséges szellemi táplálékot adó, a világ dolgairól helyesen tájékoztaó olvasmánya, a melyből tápot merítsen hitének, vallásos szükségletének; megismertesse tendőivel, hogy azok teljesítése által igaz keresztyén magyar ember lehessen.

— **Hát te mit látsz?** Az ember sir, ha bánat éri. A keresztyén ember is sir, mert hiszen a szive nincs köből. A különbség az, míg amaz könnyein keresztül a földet látja, ez a mennyországot.

— **A földmivelségi miniszter a székelyek közt.** Dr. Darányi Ignác földmivelségi miniszter e hó 29-én d. e. 1/211 órakor Sepsiszentgyörgyre érkezik, hogy az itteni székelyföldi kiállítást személyesen megnyissa. A minisztert utjában számos képviselő kíséri el, a kik ezt az alkalmat arra is felhasználják, hogy ezen ország részünk gazdasági és ipari életét tanulmányozzák. A sepsiszentgyörgyi kiállítás egyúttal bemutatója lesz a székelyföldi miniszteri kirendeltség eddigi működésének.

— **Évmegnyitó ünnepély és tanári székfoglaló a theológián.** Az Erdélyi Protestáns Lapból olvassuk az alábbiakat. Theologiai fakultásunkon az iskolai évet megnyitó ünnepély e hó 15-én délelőtt 11 órakor folyt le az intézet dísztermében a szokottnál ünnepélyesebb formában. Az ünnepélynek különösebb jelentőséget kölcsönzött azon körülmény, hogy ez alkalommal foglalta el székét a gyakorlati theologia új professzora, dr. Ravasz László, kit az egyházkerület bizalma ez év májusában emelt a b. e. Molnár Albert örökébe. Az ünnepélyen megjelent a theologai előjáróság, mélt. dr. Bartók György püspök úr, Gidófalvi István kir. közjegyző, theol. gondnok, a tanári kar; az ünneplő közönség sorában, mely az egész termet megtöltötte, ott láttuk az új professzor édes apját és édes anyját: Ravasz György polg. iskolai tanárt nejével Bánffihunyadról, Ince Gerő koll. gondnokot, dr. Schneller István egyetemi professzort, Ignác Károly bánffihunyadi, Régeni Ferenc bikali lelkészeket. Az ünnepélyt a „Jövel Szent-Lélek Úr Isten“ dallamai vezették be, majd Nagy Károly theol. professzor lépett szószékre s megnyerő imában emelte a lelkeket az úr számolyához, ő tőle kérve erőt és segédelmet az új esztendő munkájához. Az ima elhangzása után Kenessey Béla theol. igazgató nyitotta meg egy pár buzdító szóval az iskolai évet s fölkerítte Pokoly József theol. professzort, előjárósági jegyzőt, hogy az új professzortól a hivatalos esküt vegye be. Az eskü elhangzása után tartotta meg székfoglalóját az új professzor „Az élet igazsága“ cím alatt, melyet feszült figyelemmel hallgatott meg s szünni nem akaró éljenzéssel jutalmazott a végén a mélyen megindult közönség. Bizony nemcsak az édes anyának, de komoly férfiaknak szemén is könny csillogott, mikor az ifju professzor nagyszerű elődje emlékét újította fel s az ő emlékével kapcsolatban szólott azokról a magas eszményekről, melyek őt hivatása betöltésénél vezetni fogják. A székfoglalót, hogy olvasóink is megismerkedhessenek vele közelebbről, egész terjedelmében közöljük lapunkban s vajha az abban elhintett igazságok termékeny talajra találnának mindnyájunk szívében. Az éljenzés csillapultával Kenessey Béla theol. igazgató üdvözölte a theologia tanári kara nevében az új professzort. Az elhangzott székfoglaló hatása alatt szólott lelkes, buzdító szavakban a professzor hivatásáról, munkájáról az ég áldását kérte új kartársra működésére. Az egyházkerület nevében mélt. dr.

Bartók György püspök mondott üdvözlő beszédet. S rámutatva mindazon reményekre, melyeket az új tanár működéséhez fűzött az egyház, Isten áldását kérte az immár ismét teljesszámú tanári kar munkájához. Az ünnepélyt a XC. zsoltár zárta be.

— **A kolozsborsai egyházunkért.** Kolozsborsai egyházunkat a közeli napokban súlyos csapás érte. Oriási tüzvész pusztította végig az egész községet és temp'oma is áldozatul esett a nagy csapásnak. Az egyház előjárósága most segedelemért folyamodik a környületes szívekhez. Mi is kérjük hitsorsos testvéreinket s velük egyetemben minden buzgó magyar embert, hogy gyámolítsák e szegény egyházközséget s segedelmező jóindulatukkal legyenek támogatóik, hogy egyházi épületeiket mielőbb felépíthessék.

— **A magyarság temetője.** A magyarság temetője Amerika, az annyiszor emlegetett Eldoradó, ahol népünk hite szerint az arany az utcán hever, ahol nincs adó, nincs katonáskodás, nincs végrehajtó és nincs szolgabíró, meg jegyző és a többi. Igaz, hogy van ennek az Amerikának sok előnye. De a mi magyar véreinkre nézve a valóságban több a hátránya. Ha a magyar idekerül: a legnehezebb munkára fogják; És tán ez mind hagyján volna, ha véreink között nem volna olyan dús aratása a halálnak. De nincs nap, hogy bányarobbanás el ne pusztítaná egyik vagy másik honfitársunkat. Nincs tán óra, amikor a zakatoló gépek egyike vagy másika koldussá ne tenné valamelyik magyar testvérünket. Hogy csak az elmúlt napok eseményeiről szóljak, ideírom okulásul, hogy az utolsó egy hét alatt hány magyar áldozata van Amerikának íme:

Csorba József sajóvámosi (Borsod megye) illetőségű, nőtlen honfitársunkat az iselini (Pa) bányában a bedölt bányafal sújtotta halálra. Az elkhorni (Va) bánya a tiszakarádi (Szabolcs megye) illetőségű Sánta Istvánt; a lattobei bánya nagy-ráskai (Zemplén megye) illetőségű Haluska Mihályt; a kimmeltoni (Pa) bánya a nyírlugosi (Szabolcs megye) illetőségű, 17 éves Zelenyák Istvánt; a widberi bánya Kálmán Máté honfitársunkat ölte meg. Az elmúlt napokban a vasutak agyontiporták: Hamiltonban (Ohio) a 36 éves, nős Darázs Ferencet; Walkerps Millsben (Pa) a 32 éves Vaisz Józsefet; Bradockban (Pa) a 30 éves Szloboda Istvánt; Pittsburgban (Pa) a 35 éves Vinlikák Istvánt; Youngstownban (Ohio) a 43 éves Teke Istvánt; Garwoodon (N. J.) az orosházai illetőségű, 38 éves, családos Osko Sándort; Newarkon (Ohio) a tiszapolgári (Szabolcs megye) illetőségű Gál Istvánt és az ugyancsak tiszapolgári illetőségű Lovász Gáspárt és Vámosi Nártont; Switchbacken (W. Va.) a csobádi (Abauj megye) illetőségű, nős Csorba Józsefet. Szörnyű halált halt a hernád perei (Abauj megye) illetőségű, 32 éves Pelecskó János honfitársunk is.

Polecskot a so brooklyni vasöntödében elkapta az elevátor s olyan óriási erővel szoritotta a falhoz, hogy tögtön szörnyet halt. Hobokenben (N. J.) ugyancsak az elevátor ölte meg a 20 éves adászteveli (Veszprém megye) illetőségű Varga Gyulát; Newarkon (N. J.) a Szegvári (Zala megye) illetőségű Czipczer Lajosra pedig rászakadt az épületállvány és agyonsújtotta. És így tovább.

Légy hű mindhalálig!

Ország-világ.

— **A helyzet** Wekerle Sándor miniszterelnök legközelebb Budapestre érkezik és tanácskozást fog tartani a kabinet Budapesten időző tagjaival a kiegyezés kérdéséről, mely október közeledtével ismét aktuálissá válik. Az osztrák kormány, a napokban minisztertanácsot tartott, melyen behatóan foglalkozott ugyancsak a kiegyezés ügyével. Mint ilyenkor szokásos, a tanácskozások újrafelvétele előtt izenetsváltás fog történni s már ezért is szükséges, hogy a magyar kormány tagjai is tanácskozásra gyűljenek egybe.

Ausztriában nagyban folyik a közvélemény megdolgozása. A bécsi lapok hasábos cikkeket közölnek, melyekben a vitás kérdéseket „világítják meg“ különböző forrásból származó értesülések alapján, melyeknek eredetét azonban — már hangnemből is — teljes bizonyossággal vissza lehet vezetni az osztrák miniszterelnökség herrengasse-i palotájához. A hangulatkeltő megnyilatkozások között is elsőrangú az a kommüniké, melyet ma az osztrák kereskedelmi és iparkamarák központja bocsátott ki. Ez a testület behatóan foglalkozik a *bankügygyel* s az ezzel összefüggő pénzügyi kérdésekkel s többek között az önálló bank mellett foglalt állást. Eddig igen helyes volna az okfejtés s mi csak hálával tartoznánk az osztrák kereskedőknek, és iparosoknak, hogy követelésünket támogatják. Arra az esetre azonban, — fejtegetik tovább — ha Magyarország a *közösbankfentartását* kívánná figyelmeztetik az osztrák kormányt, hogy ezt *nemerje koncesszió gyanánt kezelni*.

Ime, ilyen ficamodottan gondolkoznak odaát s hozzátehetjük: ilyen perfid módon. Mert perfidia kell hozzá, hogy a közös bankot — melytől egész Magyarország szabadulni akar, — mint olyan koncessziót állítsák oda, melyért Magyarország még árat is követelhetne, ha a kitünő kereskedelmi és ipari központ nem örködnék oly pompásan a közügyek felett.

— **Miniszteri értekezlet.** A legközelebbi napok valamelyikén — mint értesülünk — miniszteri értekezlet lesz, melyen a kiegyezési tárgyalások kérdését beszélik meg a kabinet tagjai. Hogy a tanácskozásnak formális minisztertanács jellege lesz e, még nem tudni mert ebben a pillanatban a miniszterek egyrésze még távol van a fővárostól.

— **Rákóczi-emléktábla Orsován.** A múlt évi országos Rákóczi ünnepnek első nevezetes eseménye Orsován játszódott le, ahol először értek hazai földre II. Rákóczi Ferencnek és bujdosó társainak hamvai. Ennek a történeti mozzanatnak emlékére az orsovai közönség és tanulóifjúság emlékművet állított, melynek felirása a következő:

„Emléke ez oszlop ama országos örömmek, hogy a nemzet II. Rákóczi Ferencz, szabadságunk legnagyobb védelmezője, az ő dicső anyjának, a hőslélekű Zrínyi Ilona. Magyarország nagyasszonyának, Thököli Imre, Felső-Magyarország és Erdély fejedelmének, valamint Bercsényi Miklós gróf, Eszterházy Antal gróf, Sibrik Miklós Rákóczi holtukig főembereinek hamvai hosszú száműzetés után 1906. október 27-én Orsován át hazahozta. Állítá az emléket a közönség támogatásával az orsovai állami polgári iskola ifjúsága.“

Az emlékmű csiszolt gránithól Gerendai Béla akad. szobrász műtermében készült és leleplezése legközelebb lesz országos ünnepség keretében, melyre a meghívókat a napokban bocsátja ki a Mihalik József dr. kir. tanácsos elnöklésével alakult emlékbizottság.

Az asszony erősebb.

Börcsök Gergelyvel megesett az a csúfság, hogy mikor részegen jött haza a korcsmából, a felesége elverte. A jó Isten a megmondhatója, mi szállta meg hirtelenében a vékony dongáju kis asszonyt, elég az hozzá, hogy nagy indulat dolgozott benne.

Folytatta a cifra kis ügyet szóval is, de azt már igazán sok végig hallgatni.

— Te gézengúz, világjáró rossza, te akasztani való mákvirág, hát ezért görnyeszttem a derekamat reggeltől estélig, hogy minden keresményt a korcsmába vigyél? Nem sülsz ki a szemed a gyerekek előtt?

És felugrott az apró teremtes a maga emberéhez, püfölte, ahogy tudta.

Amaz pedig csak állt bambán, szinte értelmetlenül, annyira meg volt lepve.

— Agyonüssöm? — tünődött magában. Nem ütöm agyon, az nem kunszt, hitvány szegényke.

A morfondirozását egyébként így folytatta:

— Az ital elgyöngített, ilyenkor semmibe se jó fogni azért célirányos az alvás. Majd reggel!

Levetette magát az ágyra és két perccel később már horkolt, mint akinek igen nyugodt a lelkismerete, rendben van teljesen a szénája, tehát megengedhet magának ilyen passziót.

Az asszony ugyan folytatta még akkor is a mondani valóját, de abból Gergely mitsem hallott.

Ellenben regge munka közben tovább tünödvén az eseményeken, felingerlődött a pipán, amely sehogysem akart szelelni s összeszedvén azt is, aki a dohányt kitalálta, — több rendbeli elhatározásra jutott.

házban én vagyok az ur.

(Nagyokat döfött a bicskával a tölgyasztalba.)

— Mert benőtt már a fejem lágya, úgy vélem...

— Be is nőit, meglágyult megint hagyta rá az asszony.

— Ha meg is lágyult, kinek mi köze hozzá? Éstére elmék a korcsmába és tizkor jövök haza. Tudod? Épen pontosan tizkor, egy perccel sem előbb. Akkor aztán nem ajánlom, hogy bárki emberfia is kikezdjen velem, mert bor lesz bennem! Bor!

Az asszony nyugodtan vigihallgatta, csak akkor felelt, mikor Gergely nyomkodta lefelé a szalonnadarabokat.

— Én pedig azt mondom, hogy három decit megihat kend ha kifárad, Isten ne segíjen, ha sajnálom kendtől. De ha tizkor jön haza, holnapra nem lesz sodrófám, mert eltörik. El a'!

Gergely oldalvást pislantott az asszonyra vajjon szivből beszél-e? Hát semmi tréfálkozási kedvet nem tapasztalhatott azon a sovány kis arcon.

Szeretett volna még valami nagyot mondani, de restelte kinyitni a száját.

— Hosszu haj rövid ész! — dünnyögte magában. Nem érdemes vele szóba állani. hiszen csak azt teszem amit akarok, már pedig estére tiz előtt nem készülök haza. Törjön el annak is a lába, aki nem hiszi.

Minek utánna így elégtételt szerzett önmagának, folytatta a munkát, sőt takarosán dolgozott, mert hát indulat járt benne és azt hiszem, inkább az nyomkodta mélyebbre az ásót.

— Asszony! Majd már szépen néznénk ki hogy asszonyok is parancsoljanak!

Dologidő végeztével elintézte a vacsorát, aztán kiállt a tanya elé az országútra. Onnan sok felé el

lehet tekinteni s Gergely is ernyöt alakított kezével a szeme elé, hogy ugyan emeből a végtől bontakozik-e ki valami, avagy a másiktól? Aki figyelmeztet, úgy látja, hogy Gergely vár valakit, pedig nem várt senkit. Ugyan kit is várt volna? Ellenben valami átmenetet csak kell csinálni az ügyszököz s közeledvén a távolban rejtőzködő idegen felé, egyszerre csak bent termett a korcsmában.

— Ehun-e, Gergely! — kurjantanak már a cimborák, akik gyakran szaladtak át munkaközben is félórakig tartó öt percre.

— Hát csak la! — felelte az ember s parancsolt magának három decit.

Dünyögött hozzá valamit, de az befelé volt mondva ilyformán, hogy:

— Majd jön utána a többi is azért se legyen igaza Etelnek!

És elkezdte óvatos kortyokban szopogatni az italt.

Szél Ambrus már akkor benne volt a hősi tettek elmesélésében s ugyancsak tódított, mint a messziről jött ember szokta.

— Mert hát tudják kendtek, mondta éppen, akkor még jobban tellett Engem nézett mindenki a korcsmában én meg kettőbe törtem egy aranyat úgy hagyítottam oda a czgánynak.

Gergely nem állhatta szó nélkül.

— A kezeddél?

— Avval hát.

— És csak ugyan egyszerűen?

— Egyszerűen.

— Hm! Én nem hiszem.

— Ha nem hiszed, tegyél róla.

Gergelyben újabb kételyek támadtak fel, egyszerűen nem tudott elsiklani a esemény fölött.

— A kezeden nem esett baj?

— Esett macskát! Eltörtem kettőbe még más aranyakat is, hármát-négyet egyszerre.

Az ember egyszerre kihörpintette a borát, fizetett, majd felállt.

— Engem nem lehet falnak állítani, mondd el ezt az öregapádnak, ha van öregapád. Ilyen bolondokat nem hallgatok.

Dühösen indult ki — haza felé. Az asszony a gyerekeket fektette épen, kíváncsian fordult meg a ajtónyitásra.

— Hallod-e Etel, mit hazudott megint az a habajgós Szél András! Hogy ő az aranyokat csak úgy tördeli, mint a venyigét. Ott hagytam, engem nem tesz lóvá. Nem megyek többet abba a korcsmába, ahol ilyen kötözni valók vannak.

Etel nem felelt. De mintha elégedetten mosolygott volna — befelé, hogy más emberfia ne vegye észre.

Sz. Szigethy Vilmos,

Dr. A Schmidt G. főtörzsorvos és physikus általfeltalált hires

FÜL-OLAJ

megszünteti gyorsan és alaposan időközi **süketiséget, fülfolyást, zúgást és nehézhallást** még idült esetekben is. Ára üvegenként használati utasítással 2 frt. Kapható **Debreczenben, Kossuth-utca 8. szám** az „Arany Egyszarvu“-hoz című győgszertárban.

Agrár takarékpénztár r. t. Maros-Vásárhelyt.

Teljesen befizetett alaptőke egy és fél millió korona

Fióktintézetek és kirendeltségek:

Csikszereda, Gyergyószentmiklós, Marosludas, Marosújvár, Nváradszereda, Parajd, Sz.-Udvarhely, Sepsiszentgyörgy és Székely-Keresztur.

Jelzálogkölesőneket nyújt földbirtokra és bérházakra legjutányosabb feltételek mellett, ugyszintétörlesztéses kölesőneket **500 koronától** kezdődőleg a törlesztést és kamatot magában foglaló fél évi részletfizetések ellenében **4 1/2 o/c** alapkammattal.

Leszámítol 6 hónapi lejáratig terjedő váltókat, utalványokat és adósleveleket.

Elfogad betéteket könyvecskére, folyó, vagy cheque számlára és azokat rendszerint **felmondás nélkül fizeti vissza**

Bank és pénzváltó osztályunk üzletköre:

Ertékpapir, idegenpénzek vétele és eladása.

Tőzsdéi megbízások.

Sorsjegyek eladása letétjegyre és egyenlő havi részletfizetésre. Az első részletfizetése után a sorsjegyekre eső nyeresmény már a vevőt illeti.

Kölesőnök nyújtása értékpapirokra.

Osztálysorsjegyek főelárusítási helye. Szelvény-beváltás.

Letétek. Elfogadunk értékpapirokat, okmányokat megőrzésre.

Költségmentesen megvizsgáljuk mindennemű sorolás alá eső értékpapirok huzását.

Kivándorlóktól érkező pénzek, utalványok, csekkek legolcsóbb beváltási helye.

Képviseli a legrégebb és legnagyobb biztosító intézetet a „Trieszti Általános Biztosító Társaság“ (Assicurazione Generali) és eszközöl tűz-, üveg- és jégkárt, valamint betörés elleni, végre élet és balesetelleni biztosításokat a legolcsóbb díjak mellett.

FERENCZ JÓZSEF KESERÜVIZ

AZ EGYEDÜL ELISMERT KELLEMEZS IZÜ TERMÉSZETES
HASHAJTÓSZER.

Nyomatott Adi Arpád könyvnyomdájában Maros-Vásárhelyt.